

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 października 2020 r.

Pozycja 318

POSTANOWIENIE z dnia 29 kwietnia 2020 r. Sygn. akt Ts 187/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.O. w sprawie zgodności:

art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. – o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1854) z art. 190 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 grudnia 2019 r. (data nadania) A.O. (dalej: skarżący), wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z 23 września 2010 r. (sygn. akt [...]) zaopatrzył w klauzulę wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny wydany przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A., na podstawie którego toczy się wobec skarżącego postępowanie egzekucyjne.

W pozwie z 29 września 2015 r. skarżący domagał się pozbawienia wykonalności wymienionego tytułu egzekucyjnego. Sąd Okręgowy w G. I Wydział Cywilny wyrokiem z 15 marca 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił powództwo.

Od powyższego wyroku skarżący wniósł apelację, która została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w G. z 5 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]). Wobec powyższego, skarżący wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego zarzucając w niej m.in. naruszenie przez sąd drugiej instancji „przepisu prawa materialnego art. 190 ust. 3 Konstytucji RP polegającego na pominięciu oczywistej sprzeczności art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 2015 r. – o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z powołanym przepisem art. 190 ust. 3 Konstytucji”. Postanowieniem z 28 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]), Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący w skardze konstytucyjnej twierdzi, że zakwestionowany w niej przepis, ze względu na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 14 kwietnia 2015 r. (sygn. P 45/12) jest

sprzeczny z art. 190 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji RP. Jego zastosowanie we wskazanych w skardze orzeczeniach, zdaniem skarżącego, naruszyło: a) jego prawo własności, „którego ochrona wynika z art. 21 ust. 1 Konstytucji RP, a także art. 64 ust. 1 Konstytucji RP poprzez umożliwienie prowadzenia postępowania egzekucyjnego i tym samym pozbawienia wnioskodawcy w wyniku tego postępowania prawa własności lokalu mieszkalnego” b) prawo „do równego traktowania i równej ochrony prawa własności wynikających z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i równej ochrony praw majątkowych z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, polegające na dopuszczeniu prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie dokumentu wydanego przez bank”.

Zarządzeniem z 28 stycznia 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 17 lutego 2020 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) doręczenia odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem wyroku Sądu Rejonowego G. o sygn. akt [...]; 2) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym wraz z 3 kopiami; 3) doręczenie 2 kopii skargi wraz z załączonymi dokumentami; 4) wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz udokumentowanie daty doręczenia jego odpisu wraz z uzasadnieniem; 5) uzupełnienie uzasadnienia skargi przez: a) wskazanie, że orzeczenie, o którym mowa w punkcie 4 zostało wydane na podstawie zaskarżonego przepisu b) sprecyzowanie sposobu naruszenia praw lub wolności skarżącego o charakterze konstytucyjnym poprzez zastosowanie w jego sprawie przepisu, o którym mowa w punkcie 5a.

W piśmie procesowym z 21 lutego 2020 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia.

Skarżący: 1) wyjaśnił, że postępowanie w sprawie [...] jest postępowaniem nadzoru nad egzekucją prowadzoną przez komornika sądowego i nie wydano żadnego wyroku, wydano natomiast postanowienie o przybiciu (prawomocne) i postanowienie o przysądzeniu własności (nieprawomocne), których odpisy załączono do pisma; 2) przedłożono pełnomocnictwo wraz z trzema odpisami; 3) przedłożono dwie kopie skargi z załącznikami; 4) jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji wskazano postanowienie Sądu Najwyższego z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie [...], które zostało skarżącemu doręczone wraz z uzasadnieniem 30 października 2019 r., co udokumentowano odpisem koperty przesyłki poleconej dołączonym do skargi. Uzupełnione zostało ponadto uzasadnienie, w którym wyjaśnił, że - jego zdaniem - wskazane w piśmie postanowienie Sądu Najwyższego zostało wydane na podstawie kwestionowanego przepisu, bowiem postanowieniem tym Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

Jak stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji, każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

W myśl art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Trybunału wyczerpanie drogi prawnej w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, oznacza skorzystanie z przysługujących skarżącemu zwyczajnych środków odwoławczych, zaś wystąpienie ze środkami o charakterze nadzwyczajnym nie ma wpływu na bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej. W chwili uzyskania przez skarżącego orzeczenia sądowego wykazującego walor prawomocności, a więc orzeczenia, co do którego nie przysługują już zwyczajne środki odwoławcze, wypełniony zostaje obowiązek wynikający z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wydanie takiego orzeczenia nadaje bowiem – niezbędny w świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji – walor ostateczności rozstrzygnięciu, z wydaniem którego skarżący wiąże zarzut naruszenia jego wolności lub praw. Podjęcie następnie dalszych kroków zmierzających do wzruszenia takiego orzeczenia, także wówczas, gdy towarzyszy im wydanie w sprawie dalszych rozstrzygnięć, nie mieści się już w zakresie pojęcia „wyczerpania drogi prawnej” (zob. postanowienia TK z: 13 sierpnia 2010, sygn. Ts 20/10, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 464; 16 kwietnia 2013 r., sygn. Ts 21/13, OTK ZU nr 4/B/2013, poz. 439 oraz 20 czerwca 2017 r., sygn. Ts 82/17, OTK ZU nr B/2017, poz. 219).

Trybunał podkreśla, że ostatecznym orzeczeniem, w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, wydanym w postępowaniu cywilnym, jest prawomocny wyrok lub postanowienie, natomiast skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Tym samym bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczyna się w momencie uzyskania przez skarżącego prawomocnego wyroku lub postanowienia sądu drugiej instancji, przy czym wniesienie skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym albo kasacji w postępowaniu karnym, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jest irrelewantne dla biegu tego terminu.

Trybunał stwierdza, że w sprawie, w związku z którą skarżący wniósł skargę konstytucyjną, ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z 5 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]), którym sąd ten oddalił apelację skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 15 marca 2017 r. (sygn. akt [...]). Właśnie to orzeczenie ostatecznie ukształtowało sytuację prawną skarżącego, z którą wiązały się stawiane przez niego zarzuty. A zatem, to od daty doręczenia tego orzeczenia, nie zaś – co przyjął skarżący – postanowienia Sądu Najwyższego z 28 sierpnia 2019 r. (Sygn. akt [...], tj. postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej), rozpoczął się bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Skarżący złożył ten środek prawny dopiero 10 grudnia 2019 r., a zatem przekroczył termin, określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Na marginesie Trybunał stwierdza, że skarżący w nieprawidłowy sposób usunął brak, o którym mowa w punkcie 2 zarządzenia sędziego TK z 28 stycznia 2020 r. w postaci nadesłania pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Trybunał Konstytucyjny zwraca uwagę na nieprawidłowy sposób, w jaki profesjonalny pełnomocnik procesowy skarżącego został umocowany do wniesienia niniejszej skargi konstytucyjnej. Załączone do skargi konstytucyjnej pełnomocnictwo nie odpowiada wymaganiom pełnomocnictwa szczególnego, które *implicite* wynikają z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 44 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK, nie określa bowiem konkretnej sprawy objętej umocowaniem.

Sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej nie nosi znamion jakiegokolwiek czynności przewidzianej w przepisach procedury cywilnej, karnej czy sądowno-administracyjnej,

a zatem warunkiem dopuszczalności skargi konstytucyjnej jest prawidłowe umocowanie pełnomocnika przez skarżącego, które legitymizuje działania mandatariusza w imieniu mandanta. Oznacza to, że pełnomocnik sporządzający w imieniu skarżącego skargę konstytucyjną jest zobowiązany do działania w granicach i w zakresie udzielonego mu umocowania. Minimalna zbieżność, która musi cechować pełnomocnictwo (wyrażające wolę skarżącego) i skargę konstytucyjną, obejmuje wskazanie kwestionowanego przepisu przez odpowiednie oznaczenie aktu normatywnego (przedmiot kontroli), wyrażenie woli wyeliminowania tego przepisu z porządku prawnego oraz sformułowanie zarzutu niezgodności z przepisem Konstytucji (wzorzec kontroli). Pełnomocnik procesowy skarżącego nie posiada zatem kompetencji do samodzielnego kształtowania ani wzorców, ani przedmiotu kontroli, gdyż wiąże go treść pełnomocnictwa. Oznacza to, że w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym pełnomocnictwo (rozumiane jako umocowanie udzielane w formie pisemnej) zawierać winno oświadczenie woli mocodawcy w przedmiocie konkretnej sprawy dotyczącej zbadania konstytucyjności aktu normatywnego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, nie zaś ogólne upoważnienie – jak w analizowanej sprawie – do bycia pełnomocnikiem „w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym”. Do ustalenia bowiem, że skarga konstytucyjna w konkretnej sprawie pochodzi od skarżącego (*ergo* – stanowi wykonanie jego woli), a nie od osoby, która ją sporządziła i podpisała, potrzebny jest dowód, że została ona wniesiona na podstawie stosownego umocowania (por. postanowienia TK z 13 stycznia 2011 r. Ts 301/09, Ts 302/09, Ts 304/09, Ts 309/09 i Ts 310/09; 19 stycznia 2011 r., Ts 303/09; 16 maja 2011 r. Ts 237/10 oraz 17 czerwca 2011 r., Ts 288/10, wszystkie jeszcze niepubl.).

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.